

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Освітньо-професійна програма
Фінанси, банківська справа та страхування

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю

072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
галузь знань 07 Управління та адміністрування

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ ФАКУЛЬТЕТУ

Голова вченої ради

Людмила ДОРОГАНЬ-ПИСАРЕНКО

(протокол № 2 від 11 вересня 2023 р.)

Програма атестації

вводиться в дію з 18 вересня 2023 р.

декан

Людмила ДОРОГАНЬ-ПИСАРЕНКО

(розпорядження № 60 від 11 вересня 2023 р.)

Полтава, 2023

ПЕРЕДМОВА

Програма атестації здобувачів вищої освіти. Освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузь знань 07 Управління та адміністрування.

ВНЕСЕНО кафедрою фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету протокол від 1 вересня 2023 р. № 1.

РОЗРОБНИКИ:

1. Людмила ДОРОГАНЬ-ПИСАРЕНКО, к. е. н., професор
2. Олексій ЗОРЯ, д. е. н., професор
3. Олександр БЕЗКРОВНИЙ, к. е. н., доцент
4. Ольга ДОРОШЕНКО, к. е. н., доцент
5. Валентина ЧУМАК, к. е. н., доцент

СХВАЛЕНО

радою з якості вищої освіти спеціальності Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок 01 вересня 2023 р.

Протокол від 01 вересня 2023 р. № 1.

Голова ради з якості вищої освіти
спеціальності Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок

Ольга ДОРОШЕНКО

ВВЕДЕНО ВПЕРШЕ

СХВАЛЕНО

радою з якості вищої освіти спеціальності Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок 01 вересня 2023 р.

Протокол від 01 вересня 2023 р. № 1.

Голова ради з якості вищої освіти
спеціальності Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок

ВВЕДЕНО ВПЕРШЕ

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Перелік нормативних документів, на яких базується програма атестації	5
2. Вимоги до атестації здобувачів вищої освіти	5
3. Вимоги до атестаційного екзамену	6
4. Оцінювання рівня якості підготовки	8
5. Порядок присвоєння кваліфікації	9

ВСТУП

Програма атестації здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузь знань 07 Управління та адміністрування» (далі – Програма атестації) – це унормовані та регламентовані методики, призначені для кількісного та якісного оцінювання відповідності сформованих компетентностей та результатів навчання здобувачами вищої освіти, що пройшли підготовку за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузь знань 07 Управління та адміністрування.

Програма атестації встановлює:

- основні вимоги до атестації здобувачів вищої освіти;
- принципи формування і реалізації системи засобів атестації здобувачів вищої освіти;
- процедури та методи проектування регламентованих засобів контролю ступеня досягнення кінцевої мети освітньо-професійної підготовки здобувачів вищої освіти;
- процедури та форми організації кваліфікаційних випробувань;
- процедури та критерії оцінювання якості вищої освіти.

1. Перелік нормативних документів, на яких базується програма атестації

1. Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII в редакції від 1 січня 2022 р. URL : https://urst.com.ua/act/pro_vyshchu_osvitu.

2. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 №2145-VIII. зі змінами і доповненнями. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.

3. Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2016 № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 21.12.2017 № 1648) «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти». URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/rekomendatsii-1648.pdf>.

4. Національний освітній глосарій: вища освіта. URL : <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/nauk%20method%20rada/glossariy.pdf>.

5. Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2022 р. № 1392) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#Text/>

6. Освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа, та страхування першого рівня вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузь знань 07 Управління та адміністрування. URL : <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/12031/orp072fbssbd2023.pdf>.

7. Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію у Полтавському державному аграрному університеті: Наказ ректора ПДАА № 187 від 20 червня 2023 р. URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyyaproatestaciyu1608sayt.pdf>.

2. Вимоги до атестації здобувачів вищої освіти

2.1. Атестація здобувачів вищої освіти – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування першого рівня вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузь знань 07 Управління та адміністрування. Атестація здійснюється відкрито і гласно.

2.2. Атестація здійснюється на підставі оцінювання якості засвоєння освітньо-професійної програми, рівня досягнення результатів навчання та сформованості програмних компетентностей бакалавра фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

2.3. Принципами формування і реалізації методик, призначених для кількісного та якісного оцінювання рівня досягнення результатів навчання та сформованості програмних компетентностей осіб, які пройшли підготовку за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування

першого рівня вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузі знань 07 Управління та адміністрування є: уніфікація, комплексність, взаємозамінність та взаємодоповненість, актуальність, інформативність, дієвість, індивідуальність, диференційованість, об'єктивність і відкритість, єдність вимог, предметність, інноваційність, валідність, варіативність.

2.4. Атестація здійснюється відповідно до вимог освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування першого рівня вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузі знань 07 Управління та адміністрування у формі атестаційного екзамену за спеціальністю.

2.5. У процесі атестації визначається рівень здатності розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

2.6. Атестація здобувачів вищої освіти щодо встановлення фактичної відповідності рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування першого рівня вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузь знань 07 Управління та адміністрування здійснюється Екзаменаційною комісією з цього фаху, голова якої затверджується наказом ректора Полтавського державного аграрного університету (далі – ЕК).

3. Вимоги до атестаційного екзамену

3.1. Атестаційний екзамен за спеціальністю повинен забезпечувати оцінювання рівня сформованості програмних компетентностей та досягнення результатів навчання та, визначених освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування першого рівня вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузь знань 07 Управління та адміністрування.

3.2. Атестаційний екзамен за спеціальністю передбачає виконання комплексу атестаційних завдань.

Засобами оцінювання рівня досягнення результатів навчання та сформованості програмних компетентностей є: теоретичні (тестові) та практичні завдання (комплексні ситуаційні завдання).

3.3. Формою проведення атестаційного екзамену за спеціальністю є поєднання письмової, усної та інтерактивної (з використанням засобів інформаційних технологій) форм.

3.4. Інформаційною базою формування засобів об'єктивного контролю ступеня досягнення кінцевих цілей освітньо-професійної підготовки є зміст програмних результатів навчання та системи компетентностей бакалавра фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку і виносяться на

атестацію.

3.5. Засоби об'єктивного контролю формуються шляхом структурної композиції змісту навчальних дисциплін, що формують результати навчання та систему компетентностей фахівця і виносяться на атестацію (наведені у навчальному плані підготовки здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування першого рівня вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузь знань 07 Управління та адміністрування).

3.6. Під час атестаційного екзамену за спеціальністю здобувач вищої освіти повинен продемонструвати належний рівень досягнення програмних результатів навчання та сформованості компетентностей, що визначені освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування першого рівня вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузь знань 07 Управління та адміністрування.

3.7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання правил і процедури проведення атестаційного екзамену за спеціальністю шляхом:

- уніфікації умов проведення, засобів оцінювання, методик оброблення результатів та форм їхнього подання;
- інформаційно-консультаційної та психологічної підготовки здобувачів вищої освіти до атестаційного екзамену;
- використання критеріїв об'єктивного оцінювання.

3.8. Комплекс засобів оцінювання формується кафедрою, що забезпечує реалізацію освітньо-професійної програми самостійно та за кількісними і якісними параметрами повинен бути презентативним, охоплювати увесь масив Програми атестаційного екзамену, затвердженої в установленому порядку.

3.9. Програма атестаційного екзамену за спеціальністю формується відповідно до освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування першого рівня вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузь знань 07 Управління та адміністрування містить вступ (розкривається мета та зміст програми) та зміст обов'язкових освітніх компонентів відповідної освітньої програми, що виносяться на атестацію, критерії оцінювання, основні вимоги щодо забезпечення академічної доброчесності та список рекомендованих джерел.

3.10. Програма атестаційного екзамену за спеціальністю за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування першого рівня вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузь знань 07 Управління та адміністрування відтворює основні функціональні складові компетентнісної моделі фахівця, відповідає принципам валідності, наукової насиченості, інформативності, інноваційності, націлена на вирішення спеціалізованих завдань та практичних проблеми у відповідній сфері, що передбачає застосування теорій та наукових методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

3.11. Кафедра, що забезпечує реалізацію освітньо-професійної програми, надає членам ЕК алгоритмізованими рішеннями атестаційних завдань.

4. Оцінювання рівня якості підготовки

4.1. Оцінювання рівня якості підготовки бакалавра фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку здійснюють члени ЕК на основі встановлених правил, принципів (об'єктивності, індивідуальності, комплексності, етичності та компетентнісного підходу), критеріїв, системи і шкали оцінювання з використанням форм і методів діагностики, визначених програмою атестації з урахуванням рівня досягнення результатів навчання та сформованості програмних компетентностей.

4.2. Об'єктом оцінювання якості підготовки бакалавра є набута система компетентностей бакалавра фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку відтворена у процесі виконання теоретичних (тестових) та практичних завдань (комплексних ситуаційних завдань).

4.3. Результати оцінювання рівня якості підготовки бакалавра фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку повинні довести, що випускник:

- має концептуальні знання, здобуті у процесі навчання та практичної діяльності, включаючи основи знань сучасних досягнень науки у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку;
- вміє розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

4.4. Рівень якості підготовки бакалавра визначається з використанням комплексної системи оцінювання: за 100-бальною, 4-бальною, та Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою (за шкалою «А», «В», «С», «D», «Е», «FX», «F»).

4.5. Підсумкова оцінка комплексного кваліфікаційного випробування на атестаційному екзамені є середньозваженою оцінкою за кожний з етапів (50 % за тестові завдання (закритого типу) і 50 % за розв'язання комплексного ситуаційного завдання).

4.6. Загальні критерії оцінювання тестових завдань:

- понад 90 % правильних відповідей – «відмінно» (90-100 балів, А – за шкалою ЄКТС);
- 76-90 % правильних відповідей – «добре» (76-83 % – 74-81 бали, С – за шкалою ЄКТС; 84-90 % – 82-89 бали, В – за шкалою ЄКТС);
- 60-75 % правильних відповідей – «задовільно» (60-67 % – 60-63 бали, Е – за шкалою ЄКТС; 68-75 % – 64-73 бали, D – за шкалою ЄКТС);
- менше 60 % правильних відповідей – «незадовільно» (31-60 % – 35-59 балів, FX – за шкалою ЄКТС; 0-30 % – 1-34 балів, F – за шкалою ЄКТС).

4.7. Оцінювання результатів розв'язання комплексного ситуаційного завдання відповідно до еталонних відповідей відбувається за такими загальними критеріями:

- завдання виконано повністю, відповідь обґрунтовано, висновки та пропозиції аргументовано і оформлено належним чином – «відмінно» (90-

100 балів; А – за шкалою ЄКТС);

– завдання виконано повністю, але припущено незначних неточностей у розрахунках або оформленні; або за умови належного оформлення завдання виконано не менше як на 80 % – «добре» (74-81 бали, С – за шкалою ЄКТС; 82-89 бали, В – за шкалою ЄКТС);

– завдання виконано не менш як на 80 % за умови припущення значних помилок у розрахунках або оформленні; або за умови належного оформлення завдання виконано не менш як на 70 % – «задовільно» (60-63 бали, Е – за шкалою ЄКТС; 64-73 бали, D – за шкалою ЄКТС);

– завдання виконано менш як на 70 % за умови припущення значних помилок у розрахунках або оформленні; або за умови належного оформлення завдання виконано менш як на 60 % – «незадовільно» (35-59 балів, FХ – за шкалою ЄКТС; 1-34 балів, F – за шкалою ЄКТС).

5. Порядок присвоєння кваліфікації

За результатами успішного складання атестаційного екзамену за спеціальністю ЕК приймає рішення про присвоєння кваліфікації бакалавр фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку і про видачу випускнику диплому.